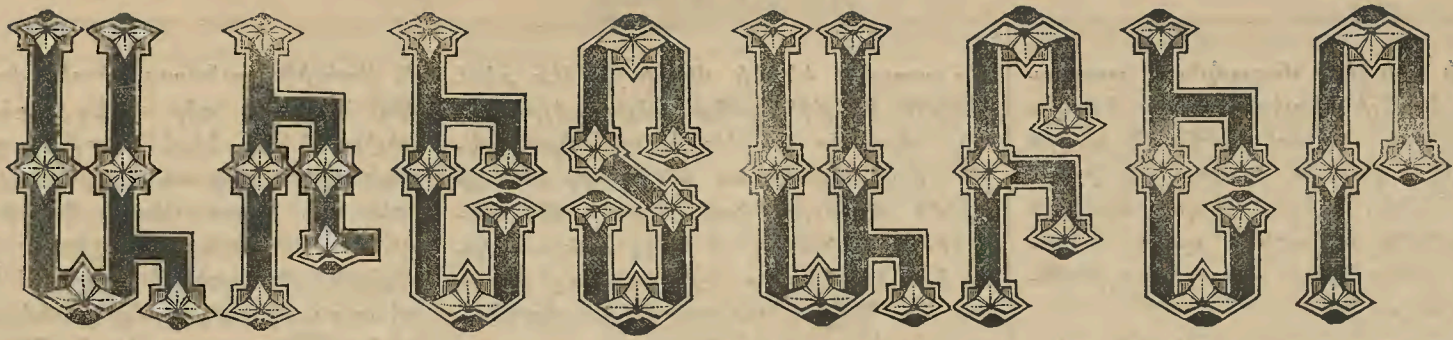

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 33.

ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ՄԱՐՏ 22, 1890.

Ն° 12

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԷ

	Սահեֆէ
Տու՛ա Մեճիկերինէ Հերարեթ Վերմէք . . .	89
Ալընան Պեր Մեքթուպըն Իթար Էթարիկ	
Միւթալաթ	89
Չէիւէր Իլէ Ալմանլար Պէյնիտէ Միւսալէհա . . .	91
Խասթա Օտարնա Զիյա	92
Նեճիկանէ Պեր Մուամէլէ	92
Մուհարրէրաթ	92
Շու՛ուաթ Ը Սիյաթիկ	93
Աղճէլէրին Զիյաթը	96

ԱԻՆՏԱՐԵՐ. Հեր հաթա ճու՛ա երթիկ կիւնիւն ցեղը օլունուր:

Մեւալիք ի Շահանէ վէ տիյարը եճնեպիյէ իջիւն սեմեյիկի պեր վեճնի փեյիկն 4 1/2, վէ ալըք ալըքը 3/4 Մեհիսիյէ, վէ պիւր նիսս-իսիսի 30 փարա տըր: Փօսթա իսճրեթի բա-րաթըմըգա 'ա'իտ տիւր:

Ղազէրայա տերճ իջիւն բահրիբաթ վէ ա-պօնէ եազըլմագ, վէ փօստայա 'ա'իտ մե-վատա իջիւն մեքրուպ վէ ազգի իսթանպօլ-տա Ամերիկան իսթանպօլ Մր. Հ. Ս. Պար-նըմ իսթիկն կիսնոթիյիմիկի տիւր:

Ամերիկան Միսիսիպի Շերեթի թարաֆընտան, ՍԱՀԻՊ Ի ՄԵԹԵՅԱՅ, Ճ. Ք. ԿՐԻՆ: ՄԻՒՆԵԼԻՅ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ:

ՏՈՒՍ ՄԵՃԻԿԵՐԻՆԷ ՀԵՐԱՐԵԹ ՎԵՐՄԷԻՐ (Պար. Տօթ. Թ. Բայլը)

Խարիճի խուսուսաթ մէսէլա ճէմ'իւ-յէթ ի րեֆիկիյէ վէ տիւնիւնը չօգ տէֆ'ա տու՛ա մեճիկերինի զա'իֆլէտիւրէր խե տէ, պուճտան մա'տա սա'իւրտալիկի միւշ-քիւլաթ տալի օլուպ, պու տալի տու՛ա մեճիկերինէ հերարեթ վէ զայրեթ վէր-մէք տիւր: Ալմասեվիյէ քիւլիսէ ա'զալա-ընտան պիւր դաշ քիմեյէր տու՛ա մեճ-իկերինէ իշթիւրաք էտէլէր: Պա'զը քիւլիսէլէրոտ պիւթիւն սէնէ զարֆընտա ա'զալարըն պիւր ճիւլ'ի գըմը սեյլէ-յիպ տու՛ա էտէլէր, չեյլէ քի տու՛ա վէ իրատը նութգ էթմէք պապընտա ֆեվգ էլ 'ատէ իսթի'տատլէրի օլմագ խե, ճէմա'թա օտանճ կէլիւր: Ֆիլան պիւրատէր քիւլիսէ ա'զալ օլուպ, Յի-տուս ֆրիստոսըն գուլու օլտըղըն իգ-րար էտէր վէ նուրընըն տաթմէր էօ-նիւնտէ իշրագ էյլէմէսի վէ քիւլիսէնի հայաթ Ը լուհանիյէսիւնի մուհաֆազա-սը իշիւն 'ահա էթմիշ տիւր. սըհհէթի պէր քէմալ օլուպ, հալա նասըլ օլտա իշիւն կիտէր. մաղաղասընտա օլտըղը միւտտէթտէ սուհուլէթլէ լագըրտը է-

տէր վէ էթմի'ա սաթմագ վէ պաղար-ըրգ էթմէք իշիւն պէլաղաթ իլէ իրատը էֆրեար էտէ պիւր: Ֆաղաթ տու՛ա մեճիկերինէ կէլտիքտէ մեքդու՛մ Մըսըրն մուսալարը միսիլիս սիւքիւթ էտիպ, էվէ կիթտիլիստէ չէնէսիւնի պաղարը սեթիւլիւր վէ պաղար մեճիկերին սուլուգ հալիստէն իշթիւրաք էթմէյէ:

Տու՛ա մեճիկերին սուլուգ վէ սիւքիւ-նէթլի հալիստէն տօլայը պալատէ մէր-գու՛մ պիւրատէր իլէ անա միւսալի սա'իւր պիւրատէրէր մեճ'ուլ տըրլար: Ալմէրն սիւքիւթ էթմէլէրինտէն մեճի-սէ հերարեթ վէրմէք իշի եալընըլ տի-կէր պիւր դաշ սատագաթլը քիմեյէր իւզէրինտէ դալըր: Մեճիկտէ իշթիւրաք էտէնէր պէրէթլէնիպ միւսթէֆիտ օլտըրար, ֆաղաթ եալընըլ սա'իւրէրն գուսուրընա պաղար միսֆիտ պիւր նա-սիհաթ վէրմէք պիւլմէյէնէր կէլտիքլէրի կիպի պօշ տէօնէլէր: Տու՛ա մեճիկա-րինէ տէվամ էտէնէլէրն ագալի պէշ-տէ տէթթ գըմը էյէր պիւր տէֆ'ա պաղասալար, մեճիկտէ իշթիւրաք էթմէյէ ալըլաճագար: Պու վեճիլէ ճէսարէթ-սիպլէրէրի զա'իլ օլուր: Պու՛ ալըն-մասը տէյէր օլան իլք տտըմ տըր: Միւսինն ճէն. ֆէյլի պանա՛ «Մուհա-րէպէ մեյտանընտա կիւլէյէ կէյիւս վէրէ պիւր խեմ տէ, տու՛ա մեճիկա-րինէ գարըն գօյամամ», տէր իտի: Պիւր ագչամ պու խուսուստա զայրեթ էթտի վէ արթըգ անտէն սօնիւրա չօգ տէֆ'ա իրատը նութգ էտէր խի:

Մու՛ալմէնէթ ի իւհիյէ իլէ թապի'ի էնկէլլէրին պիւլէ էօնիւ ալընըր: Պըր-լինկթըն քիւլիսէսիստէ չօպան օլտըղըմ վագթ ճէմա'թըմըն արատընտա 'ատի միւքեպէմէտէ պիւլէ փէթէքլէյէն տին-տար պիւր իսթիյար վար խի: Ֆա-ղաթ տու՛ա էթտիյի սըրատա պիւր մանի' սեթլէր տանէ տանէ աղղընտան չըգար խի: Պիւր մեքդու՛մըն 'ինայէթ թաթթը հուզուրընա 'արզ էթտիյի տու՛ալարը իշթիւրաքիմիլտէ տա'իւն Բուհ իւլ գուսուրն անա եարտըմ էթ-տիյինէ ինանըր խիլք: Տա'իւն տու՛ա մեճիկերինտէ սէս չըգարմագտան իհ-

թիւրաղ էթմիշ օլուպ տա տու՛ա վէ ի-րատը նութգա զայրի մուգթէտիւր ի-տիյինի պէյան էտէն պիւր տիկէր քիւ-սէ տալի պիւր տէֆ'ա քէնտի չօնուղը-նըն մեճիկտէ պաղար գալըր քէնտի-սի իշիւն տու՛ա էտիլմէսինի թալէպ էթտիյինի կէթարիյիւնտէ օլ տէրէճէ թահրիք օլունտու քի, քէնտիսի տալի գալըր հէր քէսին գալպինի էրիտէ-ճէք տէրէճէտէ միւ'էսիւր պիւր տու՛ա թագաթ էյլէտի: Գալպինի պուղուըն փարէլէմիշ խիյինտէն արթըգ միւշքի-լաթ մեյտանտան գալըմը խի: Հէր միւշքիլ օլան զայրի միւսթըն օլմագ-իւրտէմաթ Ը լուհանիյէյէ տէվամ էտէն-լէր էյէր անճագ շու իքի խուսուսա տիգաթ էտէլէր խե, ագալի պէշ-տէ տէթթ գըմը մեճիկալէրէ իշթիւրաք էտէ պիւրէր: Էվիլէլ, մեճիկտէ պօշ տէյիլ, իլա թէտարիքեթ իլէ կէլիւն-լէր վէ սանիյէն, կէթիւրալէրինի ֆա'ի-տէլի սուրէթտէ գուլանա պիւլմէք իշիւն Ալլահըն եարտըմըն տիլէսիլէր: Ալլահ եարտըմ էտէճէք վէ պու վեճիլէ կէ-րէք քէնտիլէր վէ կէրէք սա'իւրէր միւս-թէֆիտ օլաճագար: Տէմէք իսթմէյօ-լու՛մ քի հէր քէս սուհուլէթլէ սեյլէյէ պիւր վէ հէր քէսին տու՛ա վէ նութգ-լարը քիլիսէյէ պա'իս ի մա'մուրիյէթ օլուր, ֆաղաթ աղղընտա տիլի վէ գալ-պինտէ ֆրիստոսըն մուհապէթի օլան հէր պիւր շալտըն Բապըն ճէմ'իլէթ-լէրինտէ միսֆիտ պիւր հիսսեսի օլմատը միւսթըն տիւր:

ԱԼԸՆԱՆ ՊԻՐ ՄԵՓԹՈՒՊԸՆ ԻԻԹԱՐ ԷԹՏԻՅԻ ՄԻԻԹԱԼԱՊ (Պիւն ի մալսուս)

Ալաղ էյլէտիյիմիլ մա'լիւմաթա նաղարէն, Միւրտը 'իսա եթթուսընըն հըֆղ օլունուպ օլունամամսընա տա'իւր Ինճիլի քիլիսէլէրի-միլլին պիւրիտէ պու սէնէ կէրմիլէթլի պիւր միւճատէլէ գուհուր էյլէմիշ տիւր: Պիւր թա-գըմ քիմեյէր, սա'իւր իսթիլյանլար իլէ պէրապէր էէվիլ մեքթիւրը կէթէթմէսին միւհասիպ օլաճագընը, տիկէր պիւր թագըմ քիմեյէր խե, «Մատամ քի նիլէ քիմեյէր էէվիլ մեքթիւրը 'իշ ու 'իշէթ վէ նապէ-ճա զէվգ ու սէֆայա պիւր վէսիլէ իթթի-խաղ էթմէքտէ տիւրէր, Փրօթէսթանլար

անը 'ատի պիր կիւն մագամընտա 'ատա ու
ի'թիպար էթմէլի տիրէր,» տէրիւ իտալիա
էյլէմիւլէր տիր: Քիլիսէ եւէմի մէղքիւրըն
կէօղէտիրմէսի լէյնիստէ գարար վէրմիշ օլ-
տըղը ճիհէթլէ, պիլիմ իշպու մէս'էլէյի
զիքը էթմէմիլ խասսէթէն պա'ղը միւլա-
հազաթ Ե 'ուսուսիլիյէտէ պուլուսմագ խաթ-
ըն իշիւն տիր:

1. Հէր պիր ա'ղանըն սէրպէսթէ տիւ-
չիւնիւպ քէնտի էֆրեար ու հիսսիյաթընը
պէյանա մէ'զուս օլտըղը պիր քիլիսէտէ' տէ-
րէնէ ի սանիյէտէ օլտն իսուսուսլարա տա'իր
ի'թիլիպի Ե Եֆրեարըն զուսուրը գարուրի
տիր: Քէնտի ա'ղալարընա' մէվառտը
տիրիյէյէ տա'իր սարֆ Ե Եֆրեար էթմէլէրի
լաղըմ կէլմէտիլի, վէ ըէ'իւ ի բուհանիլէ-
րիւնի թէսլիլ էթմիլ թա'լիմաթը 'աղ ու
իղ'անա վէ Քիլիսալը Մուգատտէսին միւն-
տէրիսթընա մուղալի կէօրիւնսէ պիլէ,
գալուլ էթմէլէ մէճպուր իտիլէրիլի աշըղ-
տան պէյան էտէն քիլիսէլէրաէ պու միտիլիւ
ի'թիլիպիլարըն էօնիւ սայրի ալընմըլ տըր:
Ի'թիլիպիլարըն պիլ էօյլէ պիր ուսուլը
իտարէ ինթիլիսալ էյլէմիլիլ քի, թա'լի-
մաթնա զէլալէթիլ տիլիսուլընա տահա ալա
պիր մանիլէ օլմասըյլէ պէրապէր, հէր պիր
իւրիսթիյան ֆէրտիլ Եֆրեարըն հիւրիլէ-
թիլիսին մուհաֆաղաթընա տալիս մէտար տըր:
Փագաթ քիլիսէլիսին հէր պիր ա'ղաթընը պիր
միգաթ մէ'ուլիլէթ թահիլընա վաղ' էտէն
իշպու ուսուլը իտարէ, 'քիլիսէտէ հիւրիւ-
մէթ օլմալը տըր' մէպտէ ի սարիհէսինէ իթ-
թիլալ' էտիլմէտիլի հալտէ պիր լա'նէթ օ-
լուր: Քիլիսալը Մուգատտէսին պէյանաթը
սարիհէ պուլուսման մէս'էլէլէրէ տա'իր Քի-
թալը Մուգատտէսին հիւրմի գաթի օլ-
մալը տըր, ֆագաթ Քիլիսալը Մուգատտէս-
տէ սէրահաթ պուլուսմայան մէս'էլէլէրէ
տա'իր պիր Փագաթըն կախօտ պիր կալիս-
կուպուրն կա տա էքսէրիլէթիլ հիւրմ ու
գարարընա թալի' օլմալըյլէ: Եքսէրիլէթիլ
հիւրմ ու գարարընը բէտա էտէնլէր քէն-
տիլէրիլ իշպու մու'տմէլէլէրիլէ պիր կալիս-
կուպուրն հիւրմէլէթիլէ միւհիթաճ օլտըղ-
լարըն իսպաթ էտիլլէր: Իշպու հիւրիւ-
մէթ օլմալըյլըն պիր կէօնէ բապըթա ի
ի'թիլիսալ օլտմաղ: Ի'թիլիսալ իսէ հէր հան-
կի պիր հէյ'էթ ի իճթիլմա'լիլէտէ 'անասընը
գուլլէթտէն պիրի տիր: Բու'էսա ի 'առքէ-
րիլէսին 'աղա էթմիլէրի մէլիս ի մէլիլ-
րէթտէ ի'թիլիպի Ե Եֆրեար զուսուր էտէ
պիլիլ իսէ տէ, միւղաքէրաթ ի'թիլիսալ պուլ-
տըլտան սօնիլա աղալիլէթ թարաֆը կանկ-
լըլ պիր փան իւղրէ մուհաթէպէ էթմիլիլի
զանն էթմէ պիլէ մուղաֆէրիլէթէ նա'իլ
օլմագ իշիւն էլիստէն կէլէնի իճրա էտէր:
Մուհաթէպէտէն իճթիլիսալ էյլէտիլէրի հալ-
տէ, օրտուսըն մաղլուպիլէթի մուհաղաղ
տըր: Պի'այնիլի Բուհ իւլ Գուսա նիֆաղ
վէ չիլաղ իլէ տօլու օլան պիր քիլիսէլի
իշլէմէլ իշիւն քէնտիլիսին վասըթա ի'թիլի-
սալ էթմէլէլէն ճիհէթլէ, քիլիսէ իշիլիստէ
ի'թիլիսալ տահա գիլատէ լաղըմէտէն տիր:
Պալատէ գէրը օլտնան մէս'էլէտէ եւէմի
մէղքիւրըն հըֆղ օլտնամաթընա նէլ'էթ
էտէն քեար կա գարարըն քիլիսէտէ նիֆաղ
ու չիլաղ գուհուրընը ճա'իլ գըրմաթընը
իքի թարաֆ տալի հիսս էյլէմէլի իտի:
Ի'թիլիսալ էտիլլէթէ եւէլիստէ թէտալի
մէս'էլէլի թահիլը թէղէթիւրէ ալըլ, հէր
քէս քէնտի Եֆրեարըն ճիտաի ֆագաթ
պիրաթէրանէ պիր թարաթա պէյան էթմիլ-
տէն սօնիլա, ճիւլէթէն էքսէրիլէթիլ ըն-
ժիլէ թալի' օլմագ իտի: Իշպու քէլաթման

միւրաթընը կէլմի մէղքիւրըն հէր քէս-
նէպրէն կէօղէթտիլմէլի տէլիլ, իլլա հիշ
պիր պիրաթըն կա հէմիլիլիլէն էքսէրիլ-
թիլի ըլլի իսլաֆընտա սա'իր պիր քիլիսէլի
եւէմի մէղքիւրըն կէօղէթմէլէրաէ մէս' էթ-
մէսիլիսին միւհաթիլ վէ հաղղ օլմալաթըն-
ըն իմա էթմէլ տիր: Եյլէր մէղքիւր պիրա-
թէր կա հէմիլիլէ սա'իլլէրիլ իլէ պիրլէլիլ-
սէ պիլլէ տահա էյի էտէր:

2. Եֆրեարըն պիլիպի ֆէրպիլ օլտնալարա
պուլալալըլ կախօտ ֆագաթ մագաթ ու
մէրալար իսնաթընտան ինթիլալ էտէլիմ:
Ձիքըն սէպաթ 'էտէն մէս'էլէտէ իքի
տիլիլիւ Եֆրեարըն մէվառտիլէթի գարիլ
պիր շէյ տէլիլ տիր: Քիլիստուսն եւէմի
վէլաթէթիլի հիշ քիլիսէ պիրլէլիլի մի-
սիլիլ, վէլաթէթիլիսին սէնիլիլ հանկի մէվ-
սիլիլտէ վուղու' պուլաթըն իսուսուր տա-
լի թահիլը միւհաթէլէտէ տիր: Եւէմի
մէղքիւրըն հըֆղ օլտնամաթընա տա'իր պիր
կէօնէ էմր օլտաթընը կիլիլ, իսլիսթիլալը-
ղըն իքի իւլ 'ապրիստա անըն հըֆղ օլտն-
մաթընը զիքըն տալի կօղ տըր: Եւէմի
մէղքիւրաթէ կէօրիւլէն պէրիլիլ, բագա,
մաթիարալըլ, վէ իճրա օլտնան լէ'պիլիլ
նիլէ Փրօթէթտիլալըն եւէմի մէղքիւր
'ալէլիլտէ իտարէ ի լիտան էթմէլիլէ սէ-
պէլ օլմըլ տըր: Հէնկէմը սէպաթէթիլմէ
Ամէրիլաթա Եպիսկոպոսալալարտան պաշ-
ղա եւէմի մէղքիւրէ ըլ'այլէթ էտէն սայրի
կօղ իտի:

Պու ճիւլէլ իլէ պէրապէր, Եֆրեարընը
նա եւէմի մէղքիւրըն հըֆղ օլտնամաթը
իտարը տըր: Մա'լիւմաթընը նապրէն,
էպի գէմանլարտա եւէմի վէլաթէթ կէօ-
ղէթմէլ հիշ 'ատէթ տէլիլ իտիլիստէ, էլ
եւէմ գրալար իլէ բիճալ տէլլէթիլ եւէմի
վէլաթէթիլիլ 'ալլ 'ուսուս կէօղէթիլմէլաթ
օլտըլը կիլիլ, նիլէ ֆագաթիլարտա ֆա-
միլիստէն հէր պիր ա'ղաթընը եւէմի վէ-
լաթէթիլի հէթիլլէր կախօտ պիր զիլաֆէթ
վէրմէլէլ կառ էթմէլ 'ատէթ ի մէմաթէ-
սի տալի ճարի տիր: Պու միսիլիլ գիքըն
նէմիլլէր կալընը պէր հաթաթ օլտնալարա
միւհաթըն տէլիլ տիր: Վալիլիլընը վէ-
ֆաթը իւղէրիլիստէ տօլտան սէնէ միւրուր էյ-
լէմիլ իսէ տէ, Ամէրիլալըլար միւհաթիլլէ-
նիլ եւէմի վէլաթէթիլիլ միւհաթըն օլտն
ֆեար, ՉՉնճի կիլիսիլիլ հէր սէնէ միլլի
պիր կօրթիւ մագաթընտա կէօղէթիլ շէն-
լիլ իճրա էտէլլէր: Քիլիստուսն իտմ
եւէմի վէլաթէթիլիլ պիրմէլմէլիլիլ սայրի
հիշ էնէմիլլէթիլ կօղ տըր: Ալլահըն էպէտի
Օղլընըն էմր ի թէճէսալալալ օլ տէրէճէ
մուհիլմ պիր վալը'ա տըր քի, անը հէր
սէնէ իտաթէթէն գէրը էթմէլ իտարը տըր:
Էլ եւէմ Ամէրիլալալ պուլուսման Փրօթէս-
թան քիլիսէլէրիլիլ սայրի քէնտիլիլ
եւէմի մէղքիւրըն հըֆղ էթմէլաթ տիրլէր:
Իսպօլիստըն Մէլէլիլ (կրիլալան) քիլիս-
լէրի 'ալլ 'ուսուս եւէմի մէղքիւրըն կէօ-
ղէթմէլաթէն սարֆ Ե նաղար էյլէմիլլէր իս-
տէ, պուսէնէ մէղքիւր քիլիսէլէրիլ օլ գա-
տար չօլլաթընտա Միլաթը 'Իսա կօրթիւ-
սընա մալիսուս բուհանի իսնաթէթիլ իճրա
օլտնմըլ տըր քի, գաղէթալարտա պիլլէ
գէրը օլտնմըլ տըր: Ի'թիլիպիլարըն իշ-
պու Եֆրեար սէնէ պէ սէնէ թէ'ամիլմ
վէ ինթիլալ էտէճէլ իսէ տէ, Իսպօլիլըն
Մէլէլիլիլիլ էքսէրիլլէթիլ հալա եւէմի մէղ-
քիւրըն կէօղէթմէլաթէ տիրլէր: Փագաթ
անլէր նէ միւրթէլիլ նէ տէ պուլաթա տըր-
լար:

3. Մուֆիլա պիր շէլիլ սու'ի իսթիլմալ

վէ թահիլի օլտնամաթը անտէն վաղ կէլմէ-
միլէ նաթիլիլ պիր սէպէպիլ քէնտիլ օլա
պիրլիլ: 1 Գօր, 11 տէ 'Ալա ի Բապալանիլիլ
զայլէթ ֆէնա պիր սու'ի իսթիլմալիլ օլտը
իսէլ տէ, Պօղոս Բէսուլ Գօրնիլ օլտըլարա
պիլիլ մէղքիւրըն իճրաթընտան վաղ կէլ-
մէլէրիլիլ թալիլլէ վէ նաթիլաթ էթմէլաթ-
տէ տիր: Քէլալիլ պա'ղը քիլիսէլիլ «Ա-
տէմ վաթիլիլ օլտըլը կիլիլ թէճէտալա ի
զալպէ նա'իլ օլտը,» տէլիլ թա'լիլ ու իտ-
ալիլ էթմէլիլի տալիլ պիլլմ վաթիլիլ ա-
լիլիլիլ իճրա էթմէլաթիլ պիր սէպէպ օլա-
մաղ: Իշպու ընտ ու պիլիլիլիլ իճրաթընա
տա'իր էլաթիլ ի'թա օլտնամաթընտա չիւպ-
հէ կօղ իսէ տէ, տօղոս սուրէթտէ կէօղէ-
թիլմէլիլ ֆա'իլտէլիլ օլտըլը ճիհէթլէ էմր
օլտնմըլ տըր: Պուստան պիր գալ սէնէ
աղաթմ ֆագաթիլա կօրթիւսըն էնաթընտա
Բուսիա մէմալիլիլտէ պուլուսմըլ պիր
իսլիլիլ թարաֆընտան նէլը օլտնմըլ օլտն
պիր մէթիլալ միւթալա կիւղալընը օլ-
տու: Մուհաթըն ի մէթիլալ սօղապա
րաթ կէլիլիլ պիր քիլիսէլիլ քէնտիլիլ
գուհաղալըլ, «Բիլաթոս յարաւ ի մուհ-
լը» քէլալըլէ էօփիլիլնէ փիւրնէթիլ օլ-
տու: Բագընը վէ պէլլիլ գուսուսթուսն
մէթուս օլտնալարըլէ մուրաթընմըլ պիր
աղալալ սիւսուր էտէն պու կիլիլ լաղըլ-
տըլար միւհաթիլիլ քիլիլ կէօրիւստիլ:
Փագաթ պիլ ֆագաթիլա կիլիսէլիլտէ պէլաղ
սուսն վէ գանաղալար վէ սա'իլ իսօլ օլ-
տու: Չիլէթիլ իլէ միւղէլլէն պիր քիլի-
սէլ կիլիլ օլ կիլիլ մալիսուս օլտն 'իպա-
տէթէ իշլիլաթ էյլէթիլմիլ գէման զըյա-
մէթ թա'լիլմիլ ճէլիլիլտէն տօլալը գալիլ-
միլ կէնի պիր հիսս ի չիւրանիլլէթէ հա-
րէթէլ էյլէթիլ: Միլաթը 'Իսա կօրթիւսը-
նը կէօղէթմէլաթ տալիլ պու կիլիլ պիր
մէթիլլէթ հիսս էյլէթիլիլ տիր: Միլաթը
'Իսպա մալիսուս իլալիլլէր օլտալըլմըլ
վէ եւէմ մէղքիւրըն ֆագաթիլալըն չօնու-
լարընտա հաթը էթմիլ մէթիլլէթիլ միւհա-
հէտէ էյլէթիլմիլ գէման, Տր. Շաֆըն քէն-
տի էտէր ի գալէմիլ օլտն քիլիսէ թարիլիլ-
տէ պէր վէճ ի տիլ պէյան էթմիլիլ հիսսիլա-
թա նա'իլ օլտըլ: «Չօնուլ Յիսուսն սէմալի
մա'սուսթիլիլ իլէ բապալանի թէլալալընը
միւթալալ էթմէլ վասըթալալէ հէր սիլիլ
ու սալաթ օլտն ապէլլէրիլ սէնէ պէ սէնէ
ֆէլլէլալ օլտըլալըն մէթիլլէթ վէ պէլէ-
թիլլէրիլ վասթ ու թա'րիլիլ էթմէլ տա'իր ի
իսթիլալ իտարիլիլտէ տիր:» Եյլէր եւէմի
մէղքիւրըն հըֆղ էթմէլիլ մուֆիլա պիր ու-
սուլը վար իսէ, սա'իլլէրիլ մուղիլը պիր
ուսուլա սալլը օլտալարըն սէպէպիլլէ իշպու
ֆա'իլտէլ մահրուլ օլմալըլմ:

4. Եւէմի մէղքիւրըն հըֆղ օլտնամաթը
իսլիսթիլալարըն ի'թիլիսալընա պիր 'ալա-
մէթ տիր: Հէր քէս իսլիսթիլալընը մուլի-
թիլիլ չիւպէլլէրիլիլ իլէլիլտէ պիրլէլէլէթ-
լիլիլ ինթիլալ վէ աղալ էթմէլաթ տիր:
Ի'թիլիսալ տէլա'իլ ի հաղիլլէլլէ պիլալէն
օլտալընը լաղըլ իտիլիլտէ չիւպէլ կօղ
տըր: Ալման 'ատաթիլիլիլ Գալէ կախօտ
Պիլիլըն էթրաֆընտա ճէմ' ու թահիլա
էթմէլաթ Սըմալարա սայրի հիշ իտար հա-
սըլ օլտալ իտի: Փարիս Ֆրանսանըն մէր-
քէլի օլտըլընտան, քէնտիլիլ ի օրտուլարըն
օրալա թօլիլիլալարը լաղըլմէլէն իտի:
Պի'այնիլիլ քիլիլ տալիլ բէսուլլէր իլէ փէլ-
ղաթիլլէրիլ գուրաղալարըն էսա իւղէրիլ-
տէ պիրլէլլէլ տիր: Փագաթ իսլիսթիլալ-
ըլըն տալալը 'ուսուսթիլիլտէն հէր պիր
իւղալըն սալիլա իշպու ի'թիլիսալալ պիր

բեր էնկել տիր: Պու մէմէքէթտէ Ինճիլի քիլիսէլէր սա՛իր քիլիսէլէրտէն կէրմիշ օլան զէվաթ իլէ պու միսիլիլէրտէն էվլապարըն-տան միւթէնքիլ տիրէր: Սճէպու անլէր Ինճիլի քիլիսէ իլէ սա՛իր քիլիսէլէր արասըն-տա մէվճուտ օլան ֆէրպի միւթքիլն ի մէրթէպէ պէօյլիլթմէլի մի կօղսա քիւչիլիլթմէլի մի տիրէր: Պիղճէ պու մագսէպէրտէն հիշ պիլի պաշ մագսէտ օլմամալը տըր: Թա՛լիմաթ, ու-սուլը իտարէ վէ իպատէթէ ա՛րա պիլ ճիւմ-լէ մէս՛էլէլէր քէնտիլէրտէն զըյմէթ վէ ֆա՛ր-տէ ի հաղիպէլէրտէն կէօրէ թա՛թը զա-րարա տըրմալը տըր: Էյի օլան իսուսուսը պաշպալարըն զապուլ էտիպ էթմէտիլէրի-նի սօրմայարազ գապուլ վէ իճրա էյլէ: Ֆազաթ պէլքի պա՛զը քիմէլէր պուստան տահա իլէրիլէ վարըպ, Ինճիլի քիլիսէլի քէնտիլ էվլապարըն իչիւն էն իսայրը վէ է-մին քիլիսէ՛աւտ, վէ էվլապարընն Ինճիլի քիլիսէլի թէրք էթմէք իսուսուսընտաքի մէյլէրտէն ազալթմազ մագսէտիլէ Ինճիլի քիլիսէ իլէ սա՛իր քիլիսէլէր արասընտա մէվճուտ օլան ֆէրպիլէր թէքսիլ էտէրէր: Պու մէսէք մուլաֆապիլէթիլէր օլմազ զանն էտէրիլ: Իթիգատըմըճա, հէր էյի օ-լան շէյ մուհաֆազա օլունուպ տա սա՛իր քիլիսէլէրտէն այլն ու աւտէթլէրի պիլա սէ-պէպ ի մա՛գուլ ըտտ էտիլթէտիլ հալտէ, էվլապարըն Ինճիլի քիլիսէլէ օլան սատա-գաթլարը տահա ա՛լա սուրէթտէ թէ՛մին էտիլիլ: Պուստան պաշպա ֆրօթէթմանը-ղըն միւթէլէլէ օլարըն պաշլըճա վազիֆէ-լէրտէն պիլիսին տէ պիլ մայա մագսէթտա սա՛իր քիլիսէլէրէ իսպէրէրի օլմազըղըն թէ՛սիր իշլէթմէք իտիլի քիլիսէ ի իսթրտան շըգարըմամալը տըր: Գապիլ քի պիլիմ գիւ՛իւմիմիզ կանիլըն տըր: Ֆազաթ Մի-լատը իսա կօթիլընըն կէօղէտիլմէսի լէյ՛ վէ ալէյհիտէ իրատ օլունան տէլիլէր պիլէ թամմ միւլազէնտէ կէօրիւնիլյօր իսէ, սա՛իր Խրիսթիանարա պէնկզմէք իսթրը իչիւն կէօղէթմէլէ գարար վէրմէ-միլ միւնասիլ օլուր զանն էտէրիլ:

ՁԵԽԼԵՐ ԻԼԷ ԱԼՄԱՆԼԱՐ ՊԵՅՆԵՏԷ
ՄԻԻՍԱԼԷԶԱ
(ՍԷԼԵԿԵՐ)

Հալա էվրօֆատա հիւթմ սիւրմէքտէ օ-լան իսուսուսէթ ի միլլիլէլի իզաճ պապըն-տա շու սօն կիւնլէրտէ Պօճէմիտա ա՛գա օլունան «միւսալէնա» գատար էյի պիլ մի-սալ պուլմազ միւշքիլ տիր: Մէմէքէթ ի մէզքիւրէ սէքէնէսիլին իւշ միլլիսն նու-ֆուստան իպարէթ էքսէրիլէթիլն Սլալ ճիւսիլին գատիմ զիւրիլէթիլ օլան Ձէլլէր վէ իքի միլլիսն նուֆուստան իպարէթ օ-լան ազալլիլէթիլն Սլմանլար թէշքիլ էտէր-լէր: Պու միլլիլէրտէն իքիսի տալի Գաթօլք իսէլէր տէ, լիսան, տէրէճէ ի մէտէնիլէթ վէ ճիւսիլէթ ճիւսէթլիլ կէքտիլէրտէն քիւլլիլէն ֆարզը տըրլար: Սարլարտան պէրու պիլ մէմէքէթտէ թէմէքքիւն էթ-մէքտէ իսէլէր տէ, պէնլէրտէն իսուսու-մէթ ի միւթէպապիլէ օլ տէրէճէ շէտիտ տիր քի, Իլլանտատա օլտըղը կիպի կէք-տիլէրտէլիլ տալա իւնսիլէթ էթմէլիլէր: Հիշ պիլ Սլման պիլ Ձէլ իլէ ալիզ ու ի-թա էթմէլ, հիշ պիլ Ձէլ թապիլ պիլ Սլման թապիլ իլէ զօնսօլթօ էթմէլ, հիշ պիլ Սլման ֆապիլթօր Ձէլն աւտէլէ գուլ-լանմազ վէ հիշ պիլ Ձէլ քէնտիլ չօճուղը-նը Սլման մէքթէպիլէ կէօնտէրէմէլ: Պու զանուս իլլաֆընտա մու՛ամէլէ էտէն քիմ-սէ մէսուս պուլլունալըն ճէմա՛թթտան

թարա օլունուր: Սլմի մէպուսան մէճ-լիսինտէ օթուրմազա կիւճ պէլա թէհամ-միւլ էտէ պիլիլիլէր: Հաղիպաթ ը հալտէ, կէշէն պիլ գաշ սէնէլէր զարֆընտա Սլման մէպուսան Ձէլլէր թարաֆընտան տիւ-չար զուլմ օլուլարըն էքքարընտան նա-չի զապալլանարազ մէճիլտէն անլէր իլէ պէրապէր օթուրմազտան իսթիլնա՛ իլէ հէյ-՛էթ ի մէպուսանը մա՛նէն ըսիլնտար էթ-միլլէր տիր: Իմիլէրաթօր հաղիլէթիլ Պօ-հէմիտա միւթէմէքքիլն Սլմանլարը Սլմա-նիայա իլթիճայա սէլիլ էտէ պիլիլ օլան պու-աւտալէթ ի ճիւսիլէտէն տօլարը իսայր վա-զըթտան պէրու միւլթարիլ օլուպ, ալի-րէն անա տահա զիլատէ նազարը էհէմիլ-լէթլէ պազալազ սէպէպ կէօրէրէք պիլ միւ-սալէնա կօրու պուլմազ իչիւն մէս՛էլէլէ շալսէն վէ զալլէթլէ միւսալիլէլէ էյլէմիշ օլուպ, մէվճուտ օլան կէնի պիլ թէհիլէ-տէն իսթիլֆատէ էյլէտի: Պօճէմիտան կէ-րէք Ձէլն վէ կէրէք Սլման մուհաֆազա-քէարլարը պա իսուսուս էմլաք սահիլլէրի իլթիլաքիլտէն ա՛րա (ընկերլարալան) էք-քէարլարըն ինթիլարընտան իսպիլ էթտիլ-լէրտէն մէճիլ ի մէպուսանտա միւթէ-տիլ թարաֆտարանըն թէ՛սիրիլ իպազ զըմընտա զալլէթ տիրիլ էթմէլէլէ հաղըր ալըլար: Պիւնա՛ն ալէյս պուստան թազ-րիպէն իքի ալ ագտէմ պիլ զաթ իմիլէրա-թօրըն ըիլատէթիլ թա՛թընտա իքի միլլէթիլն վէքիլլէրի ագա ը իճթիլմա՛ էտէրէք մահ-զա ալէմիլն թէ՛աճէիլալիւնի մուճիլ օրմազ իւղրէ պիլ «միւսալէնա» կօրու պուլտուլար քի, միւսալէնա ի մէզքիւրէ էյլէր Սլմանլար մէպուսան մէճիլ թարաֆընտան թա-տիլ օլունուր իսէ, ազալլի պիլ միւստէթ իչիւն իքի միլլէթ թարաֆընտան զապուլ էտիլէճէլ զանն ու թալիլն օլունմազտա տըր: Ֆազաթ միւսալէնա ի մէզքիւրէ շիմ-տիլէտէլին կէօրիւլէլէրտէն վէք ֆարզը օլուպ, հաղիպաթ ը հալտէ գանուս ը էսա-սի թանգիլմի իչիւն կէնի պիլ թէճիլպէ տիր: Մէճիլ ի մէպուսան սուրէթ ի զալլի ըէսիլլէտէ իքիլէ թազալմ օլունմըլ օլուպ, պիլի Սլմանլարա տիլէրի իսէ Ձէլլէրէ ա՛րա օլաճազ տըր: Պիլ մէս՛էլէ հալլըն-տա Սլմանլար վէ Ձէլլէր պիլիլքտէ իճ-րա ի միւլաքէլէ վէ միւլաքէլէ էտէճէք-լէր իսէ տէ, հէր իքի թարաֆըն քէնտիլէ մալիսուս այրը պիլ միլլի մէճիլալ տալի օլաճազ տըր: Պիլ մէպուս ինթիլտազ օ-լունմազտան սօնկրա հուղուրը մէճիլտէ քէնտիլ քէնտիլ թազալմ էթտիլի վազթ հան-կի մէճիլտէ ա՛գա օլմազ իսթիլտիլն իֆա-տէ էտէճէք վէ մէպուսալարտան մուսայէն պիլ միլլալարըն հէր հանկի պիլ մէս՛էլէ ի-չիւն իքի մէճիլպէրտէ տալի ըէյ վէրիլ-մէսիլն թալէպ էտէ պիլիլլէր: Էյլէր պու թալէպ գապուլ օլունուր իսէ, իքի այրը մէճիլպէրտէ էքսէրիլէթ գազանըմալընտա հիշ պիլ մէս՛էլէ հալլ օլունմազաճա տըր: Էյլէր մէճիլ ի մէպուսան ա՛գալարը պէնիլն-տէ պիլ մէս՛էլէտէն տօլարը միւսալէլէթ ի էքքէար զուսուր էթմէլ իսէ, օլ մէս՛էլէ պիլ մէճիլտէ հալլ օլունմազա: Ֆազաթ էյլէր ճիւսիլէթ ֆարզընտան նաչի միւլա-լէնէթ զուսուր էտէր իսէ, օլ զէման մէս՛է-լէ իքի մէճիլպէրտէ թա՛թը ը միւլաքէրէլէ ալընմազ: Հէլ միւլաքէլէտալ էսանսըն-տա ճիւմէլ ա՛գալար հաղըր պուլլունարազ կէքտիլէրէրտէն լիսանընտան անկալա պիլտիլքէրի տէրէճէտէ պիլիլ պիլլէրտէն տէլա՛լ ու պէրաճիլնտէն իսթիլֆատէ էյ-լէլէճէլէր:

Պու փէք զարիպ պիլ թէրթիպ օլուպ, պիլճէ պու կիպի պիլ ուսուլ իլէ իշլէմէք կիւճ տիր: Շիւրքէթ ի պէշէրիլէլէ ա՛րա մէս՛էլէլէր հաղընտա միւսալէլէլէ զու-հուրա կէլիլ իսէ, մէպուսան էքքէարը միլլիլէլէ կէօրէ տէլիլ, իլլա էքքէարը շալ-սիլլէլէ կէօրէ թազալմ օլունմազա զանն օլունուլար, ֆազաթ պու թալիլն միւլլէ-սէր օլունմազա տըր զանն էտէրիլ: Ձէլ-լէր տահա զիլատէ ըսիլլէլ վէ Սլմանլար տահա զիլատէ մուհաֆազաքէար օլաճազ-լար: Ատէմլէր տա՛րա պիլիլ պիլլէրիլէ միւլալէլէ էթմէլէ ֆուրաթլարը օլուն-տէլիլ կէքտիլէրտէն տահա զիլատէ սէ-վէմէլլէր վէ ազալլիլէթ օլան թարաֆա տա՛րալ փէ՛ս հաղըր վէրէրէք էքսէրիլէ-թիլն հիտտէթիլ թէսքիլն օլունմազ: Գօր-գարըք քի էքսէրիլէթ վէ ազալլիլէթիլն պու միւնասէպէթիլ ումուրը մալլիլէլէ տա-լիլ թէ՛սիր էտէճէք տիր, ֆազաթ անլէրն անկալըն պու օլմալըպ, պու իսուսուստա միւլաքէլէ էտէլէր պիլթիլն ումուրը է-լէ ալմալը մէն՛ էտէճէք օլան նա մա՛լիլմ պիլ գուլլէթ մէվճուտ իտիլնէ վազը ֆ տըրլար: Ձանըմըճա պու գուլլէթ իմ-վէրաթօրըն սէլալիլէթիլ օլուպ, տէլլէթէ կալսօտ էնալիլն սա՛աւտէթ ի հալլիլն մուղ-թալի օլան թէտալիլն մէճիլա թարա-ֆընտան գապուլ ու թապիլիլն տիլգաթ էտէճէք տիր: Շու իսուսուս ալլէքէար տըր քի, շիմտիլ ագա օլունան միւսալէնա թա-թընտա պու իքի ճիւսլէր պէնիլտէ հաղէմ օլմազ վազիլթէսի իմիլէրաթօրա ա՛րա օ-լուպ, միւլալիլլէլէ պիլ մէս՛էլէ հալլընտա իքի ճիւսէթիլն տալի անը թապալիլ էթ-մէսինն տիլգաթ էտէ պիլլէճէք տիր: Իշ-պու միւսալէնայր թէրթիպ էտէլէրն պու-չարէ իլէ իքի ճիւս ալապընտալ իսուսու-մէթիլն թէնգիլ օլունմազընտա ինանմա-տըղարը՝ միւնազա՛ս սէպէպիլ օլան հէր վէ-սիլլէլ տէ՛թ ու իզալէ էթմէլէ չալըմալա-րընտան պէլլի տիր: Իշպու «միւլապա-զաթ» գանուս ը էսալ տէլիլ գապուլ օ-լունմազ վէ ումուրը ա՛գաքէրիլէտէն մա-տա Պօճէմիտան հէր ճիւսէթիլտէ հիւթիւ-մէթ տա՛րիլլէր իքիլէ թազալմ օլունուպ, հէր իքի թարաֆ քէնտիլ ուսուլընա կէօրէ իտարէ օլունմազա տըր: Մէսէլա, մէք-թէպիլլէր իտարէսի իչիւն իքի այրը տա-՛րիլ ի մէքէլլէլէ թէշքիլ էտիլիլ, պիլի Սլման վէ տիլլէր Ձէլն մէքթէպիլլէլէ նա-զարէթ էտէճէք տիր: Սլման վէ Ձէլն քէօ-լիլլէրն իտարէ ու թալիլ իչիւն իքի զըրաթ զապալլէր թէշքիլ օլունուպ, պիլի Սլմանլարա, տիլլէր իսէ Ձէլլէրէ մալիսուս օլաճազ տըր: պիլտալէթ մահքէ-մէլէրտէն հիւթիլն պէ թէքրար թէֆիլիլ իչիւն պիլիլ Սլմանլարա վէ տիլլէր Ձէլ-լէրէ մալիսուս իքի իսթիլաֆ մահքէմէսի ալըլաճազ: Հաղիպաթ ը հալտէ, իշպու ու-սուլը ճէտիլ մուճէպիլնէ Պօճէմիտա ի-քի հիւթիլմէթ վէ իքի ուսուլը իտարէ օ-լաճազ օլուպ, պու իսուսուսը Ձէլլէր անկ-լամը տըրլար, զիլա անլէր զալլէն հաղ իւղրէ իշլիլէա էտիլլարը քի, իշպու ու-թապալաթ սէպէպիլնտէն չօլըլալարընտան նաչի մալլէք օլաճազալըն մէլիլլէլէրի զալլ էտիլ, Սլմանլարա վէրիլլէն փէ՛ս հաղըն-տան նաչի քէնտիլլէրէ ա՛րա հէր ումուրտա սէքթէտար օլունուլար տըր:

Էվրօֆատա՝ ֆարզը միլլէթիլլէ կէքտիլ-կէրտէ օլան իսուսուսէթ ու աւտալէթիլի գատար մէյ՛ ուսիլլէթէնկիլ օլան փէքազ հալ-լէր պուլլունուր: Միլլէլ մէզքիւրէ հէր նէ

գատար ետևալ օլսա տախի մէտէնիյէթտէ
իլէրի կիթմէքտէ տիրլէր, ֆազաթ պու թէ-
գատարիւմ գանն էտէրսին քի 'ատալէթի թէշ-
տիտ էթմէքտէ օլուպ, ետքտիլէրլէրինէ գա-
րապէթլէրի սէպէպինտէն տահա զիյատէ
արթմագտա տըր: Պօնէմիտա սաքին պու
Ալմանլար իլէ Չիլիլէր՝ տէյիլ եալընը գա-
րընը տըրլար, իլլա հալ ու քէյիլէթ հէր
նէ տախի օլսա նիհայէթէ տէյին հալը իւ-
թիլաթտա գալաճագլարընը պիտիլէրի հալ-
տէ պիլէ կէշինէմէլլէր: Իսփանիսլար իլէ
Փօրթուկիլլէր 'այնի նիմ ճէգիլէրտէ սաքին
օլարագ հէմ ճիլար իտիլէրլէրտէն, էյէր
պիլլէշիլլէր իտէ, իքի միլլէթէ փէք ֆա'ի-
տէլի օլաճագ տըր: Պու վէճիլէ, Իսփանիսլա
քէնտիլին սէրլէթ ու թիճարէթիլին էլէ կէ-
շիլլէքէ վէ Փօրթուկիլլէր տախի միւսթէմ-
լիլլէքէ ու միւսթա'մէրաթլընը մուհաֆա-
զապըն մուգլթալի օլան գուլլէթէ մալլէ
օլաճագ տըր: Ֆազաթ մէս'էլլէյէ վուգուֆը
օլանլարըն մա'լիլլէր օլտըր վէճիլէ մէմլէ-
քէթէյին մէգլէրլէթէյին իթթիհատը գա-
պիլի իմքէն տէյիլ տիր, զիրա Իսփանի-
սլար Փօրթուկիլլէրտէն նէքէթ ու իս-
թիլլէրա էտէրլէր, վէ Փօրթուկիլլէր տախի
Իսփանիսլարա 'ատալէթլէրի օլտըրտան
թէհամիլլէ էտէմէլլէր: Ֆիլէմէնլէրլէր Ալ-
մանլարտան նէքէթ էթտիլլէր տէրէճէ-
տէ Ալմանլար տախի Ֆիլէմէնլէրտէն իս-
թիլլէրա էլլէտիլլէրի կիպի, շարգի էլլի-
փատա սաքին Ալմանլարըն Ալալար իլէ
մուհապլէթ իւղրէ կէշինէլլէր տախի
միւսթէմլէ տէյիլ տիր: Իթալիա իլէ Ֆրան-
սա հէմիլլար մէմլէքէթլէր օլմալարընա
րաղմէն տէրուն ի տիլաէն ետքտիլլէրլէ-
րինտէն նէքէթ էտիլլ, Մարսիլիտա րէ-
գապէթ ի թիւճարիլլէյէ կիրտիլլէրինտէ
տէյիլլէքէ տէրէճէսինէ գատար իլէրի կի-
տէրլէր: Մէմալլէր 'Օսմանլէյին 'այնի
վիլայէթլէրինտէ սաքին Ալալար իլէ Բու-
լար 'այնի հիմայէ ի թէպա'ափէրլէր Շա-
հանէ իլէ միւֆթիլլէր իտէլէր տէ, ետքտի-
լէրլէրինտէն գապիլ ի թէպէր օլմայան թէ-
նէքէթ իլէ նէքէթ էտէրլէր: Փրուսիա-
տա օլան Լէնլէր իլէ Ալմանլար 'այնի տէլ-
լէթէ թապի' վէ 'այնի իթթիյալլարա նա'իլ
իտէլէր տէ, պիլի պիլլէրլէրնէ նաղարը չիւպ-
հէ իլէ պազմագտա տըրլար: էյէր միլլէր
մէգլէրլէր տէյինտէ հիւքմ սիւրէն 'ատա-
վէթ թէպիլլէն իլլալէ օլուսա իտի, չօգ-
լարըն Իրլանտա հաղգընտա տէտիլլէրի մի-
սիլլիւ, պիլ տախի տէյէճէք իտիլլէր, պու
հալ կէշիլլէ 'ասլարտա վուգու' պուլմը
օլան վաղը'ալէրտէն իլէրի կէլմիլ տիր,
ֆազաթ իլլալէ օլուստըրընա պիլ տէլլի
կէօրմէյօրը: Պիլ 'աքս էհալի հուրլիլլէթ-
տէ իլէրի կիթտիլլէքէ պու 'ատալէթ գապիլ
քէօք սալմագտա տըր, չէօլլէ քի էյէր հիւ-
քիւմէթ պիլ գալ կիւն ինդիլաղ պուլ-
սա իտի, Պէրլին սէքէնէսի կիպի միւ-
նէլլէր պիլ էհալինն ետհուտիլլէր թաղ-
իլլ վէ Լէնլիլլէր թարտ էթմէսինէ թէհ-
լիլլէքէ օլաճագ իտի, Պու ճիւլլէ իլէ պէրա-
պէր ֆարգը միլլէթլէր պէյինտէ կէօրիւ-
լէն պու ֆարգ 'այնի միլլէթէ մէնտուպ 'ա-
'իլլէր վէ ֆէրալլէր պէյինտէ կէօրիւլէն
ֆարգա գըյասէն ճիւլլի օլուպ, իլ իճրա-
սընտա թալի'աթ վէ էքքէար ֆարգը կի-
պի գուհուրա կէլիլլէ:

ԽԱՍԹԱ ՕՏԱՍԸՆՏԱ ԶԻՅԱ
(Տը. Բէշրիլլէ)

Քեաֆէթ ի թա'լիմաթը սընիլլէյէ րաղ-
մէն խաթմանըն հէր զէման գարանլըգ օ-

տատա հըֆը օլուսմապընա տա'իլ օլան պիլ
'ատէթ հալա ճարի տիր: Օն տէֆ'ատա պիլ
տէֆ'ա պիլլէ կիւնտիլլէրն պիլ խաթմա օ-
տապընա կիրիպ տէ անը զիյա ի չէմալէ միւ-
ֆէրրաճ պիլ հալտէ պուլաճալը: Սաքի
տա'իմա խաթմանըն սիմապըն կէօրմէլլ-
տէն էն հաղըգ հէքիմտէն գաթ պէ գաթ
պէօլիւք օլան պիլ շաֆիլինն, եա'նի կիւ-
նէլլէն փէրթէվլէրլէրն իլէրի կիրմէսի իլիւ-
փէնիլլէքէ փէրտէլլէրլէրն հօգարը գալտըրը-
մապըն թալէպ էթմէյէ մէճալուր օլուրըգ:
Չօք տէֆ'ա փէրտէլլէր հօգարը գալտըրըլտըգ-
տա օտանըն ինթիլաճալըլը մէյտանա չը-
գար, եա'նի մէ'քիւլաթ, մու'ալէճաթ, մէֆ-
րուշաթ վէ հաթագ թաղըմընը գարապա-
րը վէ իւղլէրլէրնէ թօղ գօնմուշ պիլ հալտէ
իտիլլէրի կէօրիւլլէր: Վէլ հասըլ գարանլըգ
պիլ խաթմա օտապը գատար ֆէնա պիլ
չէյ հօգ տըր: Օտանըն հալընտան խըտմէթ-
իլլէրին խաթմանըն էօլլիւմիւնէ մուսթաղըր
իտիլլէրի ինթիլաղ օլուսա պիլտիլլէր կիպի,
պուլլէն սէպէպի սօրուլա վէրլիլլէն ճէ-
վապըն տախի խըտմէթէրալարըն թալի
ու մու'ամէլլէսի գատար միւթէնաղըգ օլ-
տըրը թէպէլլէրն էտէր: Իշպու հալըն
սէպէպ ի տալիս, կէօյա պիլ փէրտէ վապը-
թապըլէ խաթմանըն օլտըրը մահալ զիյա-
տան մուհաֆազա օլուսմաղ, վէ քէշինէ-
հու օտանըն պիլ թարաֆընը գարանլըգ
էթմէք իլիւն անըն հէր թարաֆընը գա-
րանլըգ էթմէք լաղըմ իմիլ կիպի իտա-
թանըն զիյայա միւթէնամիլլ օլմամալը ի-
միլ: Պուլլէն հաղիլի սէպէպի էսքի պիլ
'ատէթ ի պաթըլէ տիր: Իշպու 'ատէթ վաղ-
թըլլէ օ գատար չէտիտ սուրէթտէ հիւքմ
ֆէրմա իտիլլէր, էն մէ'խուֆ 'իլլէթլէրտէն,
մէսէլա, չիլէք 'իլլէթլէրտէն էլլէթլէ չէք-
մէքտէ օլան խաթմալար պիլլէ պիլլէրն
խաթմալըգլարըն հէնկէամընտա գարանլըգ-
տա պրաղըլըգ եաթաղարընըն էթրաֆընա
ղըրմըղը փէրտէլլէր չէքիլլէր իտի: Եաթա-
ղըն էթրաֆընա գըրմըղը փէրտէլլէր ասմագ
'ատէթի զէմանէմիլլէր սաքի թէրք օլուս-
մըլ իտէ տէ, գարանլըղըն էսքար նէլլին-
տէն օլան գուլլէլա ի շաֆիլլէյի հա'իլ իտիլլ-
նէ հալա ինանըլմագտա տըր:

Օլսա օլսա պուլուստան տահա մուգիլլը
պիլ 'ատէթ օլմամալ: Գարանլըգ մուր-
տարըլլէ վէ ինթիլաճալըլըգ պա'իս օլ-
տըրտան պալպա, զիյա ի չէմալին գալ' օլ-
մապըն տախի մուհիլ օլտըրընտան, իշ-
պու գալ'աթ մուհիլմ տիր: Կիւնէլ պիլ օ-
տանըն իլլինէ կիրտիլլէր հալտէ հալալը գըղ-
տըրըլ թապիլլէ էտէր: Չէնլիլ միգրօպ-
լարըն տէֆ' ու իլլալէսի իլիւն տօղրուտան
իճրա ի թէ'սիլ, վէ ֆիլլէր թէֆիլլէ էտէր:
Խաթմալարըն ասքա մահալուս օլմամալարը
իճալ էլլէտիլլէրտէն, զիյանըն հուղուրըն-
տա մահալուսիլլէր էտէրլէրի գա'իլ օլուր:
Պէրէքէթ վէրտին խաթմալարտէ գօղուլը
նիլէ նէգա'իլլէրն րաղմէն, հէր նէ զէման
կիւնէլլէրն էտէրտէ կիւնէլլէրընտա
մալլէք տիր: Հէքիլլէր խաթմալարա քէնտի
խանէլլէրինտէ պաղտըլարըն զէման 'այնի 'ի-
լաճ գուլլանըլմալը, վէ հէքիլլէրին եալտա
ճէրրաճլարըն գարանլըգ խաթմա օտապընա
կիրտիլլէրի զէման սէօլլէյէճէքլէրի իլլէլա-
ղըրտըլարըն կէօթէլլէրն զէմանը վէֆաթընտա
իլալա էթտիլլէր 'Տահա զիյատէ ըլըգ, տահա
զիյատէ ըլըգ' քէլալմընտան 'իլլալէթ օլ-
մալը տըր:

Նէճիլլէ Պիլ ՄՈՒՍՄԷԼԷ
Ամէրիկայա իլլէյէն «Լօրտ Կօֆ» նալ պիլ

վափօրըն գափտանը 1885 սէնէսի Դեկ-
27նէ կիւնիւ Լիվըրպուլտան Ֆիլաթէլիա
չէնլիլլէն սէյյաճաթ էթտիլլէր վաղթ էնալ ի
րահտա մուգալապտա պուլուստան պիլ պա-
լըգը մա'ուսապը կէօրալլէ: Բիւլլէր
չիտտէթլի օլուպ, մա'ուսա պաթմագ իւղրէ
վէ կէմիլլէրտէն իւլ տէօրթ տանէսի տա-
խի գաթէն պօղուլմըլլար իտի: Պու սըրա-
տա եարտըմ իլիւն մա'ուսապտան նիլան վէր-
տիլլէր: Վափօրըն գափտանը տէնէթէնկիլ
թէնլիլլէր կէօրիւպ պօղուլմագ իւղրէ օ-
լանլարըն իմտապընա կիթմէլլէրի պապըն-
տա կէմիլլէրի տա'վէթ էթտիլլէրտէ իլլէն-
ճի գափտան իլէ պիլ գալ ճէսուր կէմիլլէ-
լէր թէնլիլլէր կէօղէ ալարագ կիթմէք ի-
լիւն թէտարիլլէր կէօրալլէր: Ֆազաթ
իմտապտա սանտալը վափօրտան էնտիլլէրի
էնտալտէ 'աղիլ թէ'աճիլլէրլէրն մուհիլ
օլմագ իւղրէ, մա'ուսապըն մուգալապա 'ա-
լալմէթի օլան սանճաղը ալաղը ալընտը:
Պուլլէր կէօրէրէք ճէսարէթլի ճան գուրթա-
րընլար թէրտտիլա էթտիլլէր իտէ տէ, էն-
ճամ կիթմէյէ գարար վէրտիլլէր: Միւլլէր-
լաթը 'աղիլլէր իլէ մա'ուսապա վապը օլուպ,
կէօյէթլէրտէ խաթմիլ իմտապտան մա'տա
հէր չէյտէն իւմիլլէրի գաթ' օլուրը օլան
օն իլլէր քիլիլ պուլուրալ: Անլէրի վափօրա
պաթմարմա էտէ պիլլէք իլիւն իլլէր տէֆ'ա
կիրտիլ կէլլէք լաղըմ կէլիլլէր, չէճա'աթլու
կէմիլլէր աղըն տաղալարը եարարագ
նըքընը վափօրա կէօթիլլէրտէլլէր վէ միւմ-
քին օլտըրը գատար չապուճագ կէլլէր տէօ-
նէրէք տիլլէրլէրն տախի ալտըլար: Ճիւմ-
լէսի իլլէլա պուլտըրտան սօնկրա վափօրըն
գափտանը մա'ուսապըն գափտանընա՝ սան-
ճաղը ալաղը ալմալարընըն սէպէպիլլէր սօր-
տըրընտա մէրգուլ չէօլլէ ճէլապ վէրտի:
«Սիլլին պիլլէր գուրթարմագ իլիւն հաղըր-
լանտըլընըլը կէօրալլէր, ֆազաթ 'այնի
վաթմա տէնիլլին հատտէն ալուրի տալ-
լալը օլմապընտան նալի սիլլին սանտալըն
թէնլիլլէր օղրալաճաղըն տալի կէօրէրէք
թա'իլլէրէ «Պիլլիլ խէրապըլլէր իլիւն օ ճէ-
սուր քիլմէլլէրն տիւլարը թէնլիլլէր օլմա-
լարըն իթթէր մի սիլլիլլէր, տէտիլլէրտէ, ան-
լէր 'իլլալ, տէլիլ ճէվապ վէրտիլլէր: Կու
էճտէն պէն տախի սանճաղը ալաղըյա ալ-
տըմ:»

ՍՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

ՇԷՐԱԲԵԹ Ի ՇԷՍՍ ՎԷ ԱՆԸՆ ՄԷՆՊԱՆԸ
Յ.

Տը. Սիլլին տախի ալիլ պիլ գալլ թաղ-
տիլ էլլէմիլլ տիր: Միւմալլէլլէրն պէյանընա
նաղարէն, քիւլլի մէսաֆէ՝ ֆալլա գալլմը
պիլ թաղըմ գաղլար իլլէ մէմլու պիլ գալ օ-
լուպ չօղճա սա- պուլլէր, հալլէ ֆալլէ վէ ֆ-
էլլէր է-Լ Է-Նէրլէ (Nitrogen) տէն 'իլլալէթ
տիր: Շէմալին փէրթէվլէրլէրն պիլ խըտմէ-
թի իտէ, մատտէլլէր քէնտի 'էօնսիլլէրլէրնէ
թաճիլլէր էթմէք օլտըրընտան, սու պուլա-
րը վէ համիլլէր ֆահմի գաղլարըն քէնտի
'էօնսիլլէրլէր պուլուստան ֆ-էլլէր է-Լ Է-
Ն-Պէ (Oxygen) վէ ֆ-էլլէր է-Լ Է-Պ (Hydro-
gen) գըմալարընա թաճիլլէր էտէրլէր:
Պա'տէնու չէմա օլ 'աճիլ գուլլէլլէ ի ճաղի-
պէսիլլէր անլէրի հէր թարաֆտան քէնտիլլէ
չէքէր: Վէ պու գաղլար չէմալին գուլլալ
սէմթիլլէրնտէ եանտըրտան սօնկրա պիլ
պաճապտան չըգար կիպի խաթմ իւլաթիւ-
վա սէմթիլլէրնտէ չըգար, կէլալլէրլէր մա-
հալէ 'ալալէթ էտէրլէր: Շէօլլէ քի չէմա ան-
լէրի պէր տէվամ քէնտիլլէն ճէլալ էթմէքտէ

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Մարտ 10, Վէ Աւաթ. Մարտ 22, 1890

ԻՔԻ ԵԷՆԻ ՊԱՇ ՎԷՔԻԼԼԵՐ

Էվրոփա զաղէթալարընտա պէյան օլունան էֆրեարա իսթինատէն կէչէն հաֆթա Յարան սատա թիւաւ գաղինէսինին փառազարա եօրթուսընա գառար վէ պէլքի տահա ուզուն միւստէթ մէվլի'ի ի իզթիտարաւա գառա պիւ լէճէյնին զիքը էյլէմիշ իսթիք Իշպու խտտի'ա իսթիքընտա օլարադ, ճիւմհուրիյէթին զէման Ե լէճէստիւսիննա պէրու մէվլի'ի ի իզթիտարա կէչէն գաղինէլերին ՁՅինճիսի օլան թիւաւ գաղինէսի կէչէն հաֆթա ճիւմ'ա կիւնիւ իսթի'ֆա էյլէմիշ տիր: Մէվլի'ի ի իզթիտարաւա գառարը թաղրիւ պէն 13 ալ գարֆընտա հէյ'էթ ի վիւքէլաւ նըն մէսլէքի շէրէֆի օլմուշ տըր: Հէյ'էթ ի միւշարիւշէյնա քէմալ Ե մուվաֆֆա զիյէթիւ Պուլանմէ ֆըրգասընը տաղըթմըշ, տիւննատա սայքի էմալը կէօրիւմէմիշ օլան սէրկի ի 'ուսուսթիյէ քիւշապէ միւստէթ ի մէտիտէ անը աշըզ սաղալայա պիւմիշ, վէ ա'գասընըն գըսմ Ե ա'գամը ճիւմհուրիյէրտէն 'իպարէթ պուլունան եւնի պիւր մէսլուսան մէճիւսինին ինթիսապընը լէճ'մին էյլէմիշ տիր: Վէ լաքին հէյ'էթ ի միւշարիւշէյնա տա'իմա մուվաղգաթ պիւր գաղինէն նաղարըյէ պաղըրմաղաւ իսթ: Ինթիմալ քի տալիւյէն նաղըրը Մ. Գօնա լան հէյ'էթ ի վիւքէլաւն 'ան գարիւ պէվլի' ի իզթիտարաւա տիւնէճէյնին գարա'ին ի աճիւլաւան անկառըղը ճիւնէթիւ իսթի'ֆա էյլէմիշ տիր: Գաղինէսին մէվլի'ի ի իզթիտարաւա տիւնէճէյնի հիւքիւմէթ ի Սէնիյէ իլէ Յարանա արաւընտաքի թիւարէթ մու'ահէտէսի հաղըրտա ճէրէյան էտէն միւշ գաղէրէտէ թաղալիմ էթմիշ իսթիյի լէճըլի'ֆին քէտա էտիւմէսիննա հէյ'էթ էյլէմիշ տիր: Մ. Թիւաւ ա'նան մէճիւսիննա «Թիւճարէթ մու'ահէտէ ի հաղըրէսինին միւստէթ ի միւնգաղիյէ օլարգաւ 1802 սէնէսի թիւարէթ 'ահանտմէսի մուճկալմէն տէվլէթ ի 'Ալիյէ իլէ Յարանա տէվլէթի պիւրիւ պիւրէրէնէ էն զիյատէ մաղնար Ե միւսա'աւ տէ օլան տէվլէթ մու'ամէյնի իճըա էտէճէրէր տիր» տէմիշ տիր: Պու խուսուս հաղիւթ Ե հաղտէ եւնի պիւր մու'ահէտէ 'աղա էթմիշ տէմիշ օլաճաղընտա, թաւա տիւզ օլունմաղ իւղըն մէսլուսան մէճիւսինն 'արդ օլունմաղ լաղըն կէլտիյի մաղամը ի թիւրաղտա զիքը օլունմըշ տըր: Ասըլ մէս'էլէ թիւքըրտաւ կէչէն գուրու իւղիւմէրին Յարանալա իսթալը իսթ: Այան մէճիւսինն էրէքըն ա'գասը Յարանալա պաղըրընը հիւմալէթէն մէքըլա գուրու իւղիւմէրտէն տահա աղըր կիւնիւք քէսթի ալընմաղընը արդու էթմիշ տէ իսթիյի: Մ. Թիւաւ «էն զիյատէ մաղնար Ե միւսա'աւ տէ օլան միւլէթ» ֆըրգասընըն գաղըրընտա Յարանանըն շարգաւ հա'իլ օլարըն նա'ֆուղը մահվ էտէճէյնին մաղամը ի թիւրաղտա պէյան, վէ 12 քէյ էրէքիյէթիւ հէյ'էթ ի վիւքէլաւ նըն մաղլուս օլունմը իւղէրիննա ա'նան գառարաւընտաւ արշարը իսթիւմ, վէ ֆէրտաղը կիւն գաղինէսին իսթի'ֆաղընը քէ'իս ճիւմհուրա լաղալիմ էյլէմիշ տիր: Ա'նան մէճիւսիննա 'արսի պիւր քէյ լէթ օլունմաղընտա նաչի պիւր գաղինէսին իսթի'ֆա էթմէսիննա պու պիւրիննի տէֆաղը օլմաղը միւլապէտէսիյէ քէ'իս ի ճիւմհուր Մ. Գարնո' Մ. Թիւաւ սա պու խուսուսաւ սա'իլըրէ էմալ օլունմաղընը քէճա էյլէմիշ իսթ տէ, միւշարիւշէյն գարա'ին ի աճիւլաւն 'ան գարիւ իսթի'ֆա

Յարա մէճաղըն օլաճաղընը անկառըղը, վէ մէս'էլէ ի մէքըլալէսին նաճուսըն պիւր սուրէթտէ մէվլի'ի ի իզթիտարաւա շէքիւմէսինն էյլէ պիւր սէր քիւշէթ օլարընը կէօրտիւլիւ ճիւնէթիւ իսթի'ֆաղընտա իսթար էյլէմիշ տիր:

Մ. Տը Յըրէյսինն եւնի պիւր գաղինէ լէշէքիլինն մէ'մուր օլմուշ տըր: Միւշարիւշէյնիւ քէ'իս ի վիւքէլա օլունմընըն պու տէօրտիւննիւ տէֆաղը տըր: Եւնի գաղինէն աթիտէքի զէվաթաւ միւրէքքէպ օլարաղ լէշէքքիւ էյլէմիշ տիր: Մ. տը Յըրէյսինն հէյ'էթ ի վիւքէլա քէ'իս վէ Հարալիյէ նաղըրը, Մ. Բուլիյէ Եւնի Մալիյէ նաղըրը, Մ. Գօնաթան Տալիւլիյէ, վէ Մ. Պօրմուս Մէ'արի'ֆ նաղըրը լա'իւն օլունմըշ տըր: Վիւքէլանըն սա'իլ ա'գասընտա պաղընը քէնտի մաղալարընտա իսթա օլունմըշար տըր: Վէ լաքին միւլէթալի պիւր ճիւմհուրի վէ Յարանա մէճալի ի սիյապիւնընըն էն միւլէթալի վէ միւլէթմէսլէքիստէն պիւրի օլան Մ. Բիւլիւնըն գաղինէյէ իսթի'ֆիյէ նաղըրը սըֆէթիյէ տալիլ օլունմըյէ գաղինէսինն մէվլի'ի իսթիւմա քէսալ ի մէթաւնէթ էյլէմիշ տիր: Միւշարիւշէյն ալիւրէն հիւքիւմէթ ի Սէնիյէ իլէ Յարանա արաւընտա 'աղտ օլունմալ տա 1892 սէնէսիննա միւստէթ ի միւնգաղիյէ օլաճաղ մու'ահէտաթ Ե թիւճարիյէ հաղըրտա մէճիւսի մէսլուսանըն սէրպէսթի ի հարէքէթի մու'ահաղա օլունմաղէ պէրապէր օլ վաղթա գառար մու'ահէտաթ Ե մէքըլալէսինն մու'ահաղա օլունմաղը շարթըյէ նաղարէթ ի իսթի'ֆիյէ գաղու էյլէմիշ տիր:

Տիւլիւր եւնի քէ'իս ի վիւքէլա Մաճարիւսթանտա Գօնթ Ջալիարի տիր: Ճէրիտէ ի քէսմիյէ Փաղար կիւնիւ Թիյա գաղինէսինն իսթի'ֆա էթմիւլի միւլէյնին վարաղալը նէշը էթիւքտէն սօսկրա իմիւրաթիւրըն Մ. Թիյայա կէօնտէրտիյէ նաճէյի տալիլ նէշը էյլէմիշ տիր: Իմիւրաթիւր 13 սէնէն գարֆընտա վաթանա իֆա էթմիշ օլարըն իւրտէմաթ Ե մու'ահէտէն տաղը Մ. Թիյայա 'ան սամիմ պէյանը լէշէքքիւր էթմիշ, վէ պուստան պէյէ տալիլ քէնտիլի իլէ վաթանա 'նէֆ' ու ֆա'իւնի մու'ահիւ պիւր սուրէթտէ իւրտմէթ տէվալ էտէճէյն իւմիւրտէն պուլունմաղընը տէրմիյան էյլէմիշ տիր: Միւնի գաղինէյա տէրմէտիլէն սիկէր պիւր 'առմէ ի իմիւրաթիւրի իլէ տալիլ Գօնթ Ջալիարի հէյ'էթ ի վիւքէլա քիյատէթինն թա'իւն օլունմըշ տըր:

Գօնթ Ջալիարի 1832տէ աօղմուշ օլարընտան, Մ. Թիյատան իքի Խաշ քիւշիւք տիր: Միւշարիւշէյն վաթանընտ մու'ահիւմ իւրտմէթիւրտէ պուլունմըշ օլան պիւր աղըրգաւ իսթի'ֆաւա մէսուս օլունա, նիշէ սէնէլէրտէն պէրու ուսուրը Ե սիյապիյէ իլէ միւլէթէլի տիր: Ալիւթիւր վէ Մաճարիւսթանըն արաւընը պուլմաղ իւղըն պիւր սուրէթ ի լէթմիյէ գաղմէ ալմաղա մէ'մուր օլան պէյիւք գօմիւսինն ա'գալընտա պուլունմըշ, վէ թա օ գէմանտան պէրու տէֆա'աթիւ գաղինէյէ տալիլ օլունա տըր: 1878 տէն 1887է գառար Մալիյէ նաղարէթիստէ պուլունմըշ, վէ քիւլալէթ նաղարէն, իշպու մէ'մուրիւյէթիստէ փէք մուլաֆֆաղ, վէ կէչէն սէնէ Ջըրա'աթ նաղըրը սըֆէթիյէ կիւն գաղինէյէ տալիլ օլունա տըր: Տալիւլիյէ նաղըրը իսթի'ֆա էյլէմիշ օլարընտան, Մ. Ջալիարի շիւմիլիք նաղարէթ ի միւշարիւշէյն տալիլ տէր'էօնա էթմիշ, վէ եւնի պիւր Ջըրա'աթ նաղըրը լա'իւն օլունմաղ գաղինէ հէյ'էթ ի էվ-

վէլիյէսիյէ իսթա օլունմըշ տըր: Գօնթ Ջալիարիին շիւմիլիք սէրպէսթի ֆըրգասընըն իթթի'հաղընը ուզուն միւստէթ մու'ահաղաղա էտէ պիւլէճէյի շիւլալէլի օլունա, ֆըրգա ի մուլալի'ֆինն վաղ' էտիլէճէք գաղանիյն վէ նիգամաթ Ե ճէտիտէյի գաղու էթմէմէք մէսլէքիստէ տէվալ էտէճէյի տալիլ մէ'մուր տըր: Գօնթ Ջալիարի Մ. Թիւյա Փաղալմէնթտա սէրպէսթի ֆըրգասըրիյատէթի մէվլի'ինն իթթի'հաղընը իսթալմէթմէքտէ իսթ տէ, Մ. Թիյա պու վէճիլէ մու'ամէլէյէ մէյալ կէօրիւնմէմէքտէ տիր:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Յարանալար գարալի Ա. ֆըրգասա վաղը՝ Տահօմէ նամ մահալտէ միւլէքիւթա օղրաւմըշար տըր: Տահօմէինն կէնճ Գրալը Գօնա սօ սահիլտէ վաղը՝ Յարանալա մէվաղի'ի իւղէրինն տէֆաթիւ հիւճու'մ էյլէմիշ, վէ պիւր միւսինն իլէ պէշ Յարանալա էսիւր ալըպ տալիլ կէօրիւմիշ տիր: Գրալը միւլմալիյէ իշպու էսիւրիլ ի'ատէ էթմէմէսի շէյլէ տուրըն, էվրօփալարը Ա. ֆըրգաստան թարա ու լէպիտ էտիւնէյէ գառար քէնտի մու'ամէլաթ լէճալիւքընտալէսինն տէվալմ էյլէճէյնի տալիլ մաղամը լէճալտտէ պէյան էյլէմէքտէ տիր: Տահօմէլիլէրին Յարանալար իլէ մուլաֆֆաղ սուրէթտէ ճէնքլէճէմէքլէրիտէ շիւլալէ Խօղ իսթ տէ, իւղիւմէրի Յարանալարա լէհամիւլ կիւղար օլունմընտան նաչի անիւրէ իսթը գահմէթ վէրէճէքիւր տիր: Տահօմէլիլէրին փալիթալիլ օլան Ապօմէ շէնրի սահիլտէն 65 միլ պու'տը մէսաֆէտէ տիր: Իւղիւմ կիւճիւլիւնալէն պաղաւ սահիլ իլէ Ապօմէ տրաւընտա սըզ պիւր օլման մէվճուս օլարընտան, 'արաւալա մալսուս պիւր Խօղ տալիլ Խօղ տըր: Պուստան լաղըրիպէն 40 սէնէ մուլաղալմ Տահօմէլիլէրին օլունմընըն 10,000 էրքէք վէ 2,500 Ամաղօնիւրտան, Խա'նի գառըն 'ասաքիւրտէն 'իպարէթ իսթիյի գանն օլունմաղա իսթ իսթ տէ, մու'ալիւքիւն պէլտէ ի մէքքիւրէյի զիյարէթ էտէնըն Ամաղօնիւրըն 'ատէլիլ 3,000 թալիլ էյլէմիշ տիր: Ամաղօնիւր օլունմըն էն միւնթիւսալ զընմընը լէշէքիւ էտէրիլ վէ մու'ահալէպտէ էօն լաղալա կէչէրէր: Անլէրին քիւլաֆէսի տալիլ էվլէնմէմէյի լէճ'ահիւս էտէրիլ վէ մու'ահալէպտէ քէմալը շէճա'աթիւ ճէնքլէճիւրէր: Տահօմէլիլէր իւլ տէֆա'միւն հէլիւմ օլունա, 1,000 գառար 'ասաքիւրէր լէլէթ օլմուշ տըր: Թա գաղէթալընա շէքիլէն պիւր լէլէքիւթա նաղարէն, պիւր Յըրանալա սէֆիւնէսի Ապօմէ իլէ սա'իլ պիւր շէնրի լալիլ լալմէլ տըր: Իշպու խապէր սահիլ իսթ, Ապօմէ գուլալիտէ հիւ պէյիւքը քիւլաղ պուլունմաղընը ճիւնէթիւ պու ուլիւնէնն ուլաղը քիւլաղ իւղէրիտէ սէյր ու սէֆէր էտէ պիւլէճէք պիւր քիւլիւք վաթիւր օլմաղը իճաղ էտէր:

Նիւլալ էտէն Խաղմուրըն քէսլէթիստէն նաչի Միւսիլիլիլը քիւլաղ իլէ անա միւնսաղալ օլան քիւլաղըն սուլարը լաշմըշար, վէ մէքքիւր քիւլաղ ճիւլաղընտա օլան նիշէ շէնր վէ գառաղալար խառարաթ իւղիւմէյէ տիւշար օլունալար տըր: Նիւ Օրլէնտա սուլար էմաղը կէօրիւմէթիւր տէրէճէտէ գաղարմըշ, վէ շէնրին պիւր գըսմը քիւլաղտան էնիլն օլմաղը հաղէպիլէ շէնրին մու'ահաղալար իշիւն Խաղիւրըն օլան սէտալիլ պիւր մահալը քիւլմըն տըր:

Ալիւթալիտա վաղը՝ Պրիսպիյն շէնրինն տէն տալիլ սու լալալէնտա տա'իլ իսա-

պէրէրէր ալընմը տըր: Նիւէ խանէլէրի սու պատմը, թրէնէր միւնգաթի, վէ քեաֆֆէ ի իշէր մու'աթթալ օրմուշ տըր:

— Փրուսիա թիճարէթ նաղըրը Մ. Տ. Պէր-լէֆէ էճնէպի տէլլէթլէրին մուրախապա-րընը 'ամէլէ գոնֆէրանսընա պապուէ էտէ-րէք Պէրլլինէ վիւրուտարընտան տօլայը իմիէրաթթօրըն նամընա անլէրէ պէյանը թէլէքքէլը էյլէմիշ տիր: Միւշարիլէյ «Ա-մէլէ մէս» էլէսի տիրգաթ ը 'ուսուսմիլէյի ճէլպ էտիրօր: Միւլլէթլէրին հուզուր ու բահաթը բէգապէթ ը սընա'իյէ սէպէպիլլէ տիւշար ը թէհաթ օլտըղընտան, իշպու մէս'էլէնին հալլի եալընը պիր վաղիֆէ ի ինսանիլլէթ-փէրլէրանէ տէլլի, իլլա հիւքիւմէթին մու-հաֆազա ի նուֆուզ ու մէվլի'ի իշլուս պիր թէսալլի ի ինթիլաթքիարի տիր: Մէս'էլէ-տէ գոնֆէրանսա իշթիրաք էտէն քեաֆֆէ ի տէլլէթլէրին հալ ու մէվլի'ի 'այնի հալտէ օլտըղը ճիհէթլէ իթթիլաղ օլուսաճաղ թէսալլիլէր իսուսուսընտ անլէր արասըն-տա պիր ի'թիլաֆ հասըլ էթմէք իշլուս պէլլի դայրէթ օլուսմասը միւնասիլ իտիր:» տէմիշ տիր: Միւշարիլէյ 'նութընըն իսա-թիմէսինտէ «Գոնֆէրանս միւղաքէրաթթընն նէթիճէսիլ գարնայաճաղընը իւմիտ էտէ-րիլ: Գոնֆէրանսա իշթիրաք էտէնէք դէ-վաթըն թէճըրպէքիարըղը միւղաքէրաթ ը վաղընըն էլլօրօրաճա փէք պէօյիւք թէ-սիրի մուճիլ օլաճաղարընը թաղիլլէ է-տէճէք մէվատտէն տիր:» տէլլի իտարէ ի քէլամ էյլէմիշ տիր: Մ. Տ. Պէրլէֆէ գոնֆէ-րանսըն ըլլաթէթինէ ինթիլաղ օլուսմըլ, վէ ըլլաթէթէ նաղարէն, մուրախապարըն 'ատէսի 60 տան 'իլարէթ պուլուսմըլ տըր: Գոնֆէրանսա իշթիրաք էտէն տէլլէթլէր ճէտլլէլինէ իսփանիա վէ Փօրթուկիլ տէվ-լէթլէրի տախի 'իլալէ օլուսմըլ տըր: Գոն-ֆէրանսըն Փասգալա եօրթուսընտան էվ-վէլ գափանաճաղը մէրլի օլտըղընտան, միւ-ղաքէրաթ փէք պըսսա սիւրէճէք տիր:

— Վէլլը քէօմիւր մա'տէնլէրինտէ տիրէր պիր միւտիշ գաղա տահա վուգու' պուլ-մըլ տըր: Ալընան սօն իսպլէրլէրէ նաղա-րէն, թէլէթ օլանլարըն 'ատէսի 87 տիր: Իշպու գաղա սէպէպիլլէ 68 գատըն տուլ վէ 178 չօճուգ էօքսիւղ գաղմըլար տըր: Թէ-լէթ օլանլարտան պիրլի 20 գաղա կէշիւ-միշ իտիր: Անլէրին 'ա'իլէ իսպլարը իշլուս ի'անէ ճէմ' էտիրմէքտէ տիր:

— Սըրպիսթանտա պիր հէյ'էթ ի վիւքէլա պուհրանընըն էօնիւ ալընմըլ տըր: Պու պուհրան հէյ'էթ ի վէսպէթ իլէ գաղլինէ արասընտա' չուրա ի տէվլէթին 16 ա'ղա-սընըն նասպ ու թա'իլին իսուսուսընտա զուհուր էտէն պիր իթթիլաֆ ը էֆքէար-տան նէլ'էթ էյլէմէքտէ իտիր: Հէյ'էթ ի վէ-սայանըն քէնտի իտտի'աթընտան վաղ կէշ-մէսիլլէ պուհրանըն էօնիւ ալընմըլ տըր: Նէթիճէ ի գարար չու աթիաթլինտէն, եա-նի իսպուփէլինանըն հէյ'էթ ի վէսպա թա-րաֆընտան կէօնտէրլէճէք 16 էսամիտէն Տիւնի, քէգալիք հէյ'էթ ի վէսպանըն իսպուփ-չինանըն կէօնտէրլէճէք 16 իսամիտէն Տիւնի ինթիլաղ էթմէլէրինտէն 'իլարէթ օլմուշ տըր: Ինթիլաղ օլուսման ա'ղանըն 10ը բա-սէլլա, Յի սէրպէսթի, վէ պիրլի տէ թէրաղ-գըլիէրլէր Փըրգասընա մէսուսալ տըր: Գա-պիլնէնիւ էքսէր ա'ղասը չուրա ի տէվլէթ ա'ղալըղընա ինթիլաղ օլուսմըլար տըր:

— Մարտ 18 թարիխիլլէ Պէրլլինտէն վա-րիտ օլան պիր թէլէկրաֆնամէյէ նաղարէն, Փրէնս Պիսմարգ իսթի'ֆասընը իմիէրաթթօ-րա թաղաթիմ էթմիշ, վէ իմիէրաթթօր տա-

լի միւշարիլէյին իսթի'ֆասընը գաղուլ էյլէմիշ տիր: Պաշ վէքիլին իսթի'ֆասը մէ-հաֆիլ ի սիյասիլլէճէ հէյէճան ը 'աղիմի մու-ճիլ օլմուշ տըր: Փրէնս Պիսմարգըն իս-թի'ֆասընտան վախիմ' նէթիճէլէրին հու-սուլէ կէլէճէյի գանն օլուսմաղտա տըր: Պաղը նիւքպիլլէր իշպու իսթի'ֆասըն իթ-թի'ֆաղ ը Միւլլէթլէրին ֆէսիլլինէ պիր տէլլի օլտըղըն պէյան էտիրօրար:

Իշպու. թէլէկրաֆնամէյին էլլաղ ու թա-պիրաթը թէլէկրաֆը կէօնտէրէն Ամանըն մէյլ ու միւղաճընը կէօսթէրմէքտէ տիր: Էլլօրօրա սուլ' ու սալահընըն գըման ը 'ա-ղիմի օլան իթթի'ֆաղ ը Միւլլէթլէրին ֆէսի օլուսմասընա մուսթաղըր պուլուսմաղը պէտպիլլիլլէն էն ֆէնասը նամըլլէ կատ էթ-սէք սէգա տըր: Մէ'մուլ էտէրիլ քի պաշ վէքիլին իսթի'ֆասընտան պու կիպի պիր նէթիճէ հասըլ օլմայաճաղ տըր: Միւշարի-լէյին իսթի'ֆասը սա'իլ թէլէկրաֆնամէ-լէր իլէ թասաթ օլուսմըլ տըր: Իշպու. թէ-լէկրաֆնամէլէրտէն պիրլինտէ Գօնթ Հէր-պէրթ Պիսմարգ մէ'մուլլէթլինտէն իսթի'ֆա էթմիշ իտէ տէ, Ալմանիա իմիէրաթթօ-րընըն միւշարիլէյին իսթի'ֆասընը գաղուլ էթմէմիշ իտիր տախի գիւք օլուսմըլ տըր: Փրէնսին իսթի'ֆասընը սէպէպի պէյան օ-լուսմամըլ իտէ տէ, ինթիլաղաթը ախի-րէնիւ նէթիճէսի օլմասը գաղլի տիր: Հիւ-քիւմէթ Փըրգասընըն էքսէրլէթլինի թէ-միւն իշլուս Գաթօլլէք Փըրգասընըն մու'ա-վէնէթլինէ միւրաճա'աթ լաղըմ կէլէճէք կի-պի կէօրիւսմէքտէ օլուս, Փըրգա ի մէղ-քիւրէ բէ'իսի Հէր Վիստ Հօրսթըն իշպու մու'ալէնէթ իշլուս իքի շարթ թէքլիֆ էթ-տիրլի մէրլի տիր: Իշպու. շարթարտան պի-րի ճիլլիլլէրին Ալմանիայա 'ալաթլէլ-րինէ միւրաճա'աթ օլուսմասը, ախիլէր տա-լի մէքթէպլէրին մէ'մուլլէյի ի բուհա-նիլլէնի թահը ը նաղարէթլէրինէ գօնու-մասը տըր: Գաղլի քի իմիէրաթթօր իշպու շարթարտը գաղուլ էթմէյէ բաղի իտէ տէ, միւսինն պաշ վէքիլ անլէրի գաղուլ էտէ-մէտիլլէ սէպէպիլլէն իսթի'ֆասը մէճալու օլ-մուշ տըր:

— Գարա տաղ Փրէնսինն էն պէօյիւք քէ-րիմէսի, վէ Սըրպիսթան թալիթընըն թա-լիլի Փրէնս Գարա ճօրմէլլէյին գէվճէսի օլան Փրէնսէն Չօրգա վէֆաթ էթմիշ տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կէլէն հաֆիթա Փրէնս Ֆէրաթինտա Մ. Սթամպուլուֆա միւսէլլէմ ի 'ալէմ օլան վա-թանիլլէրլիլլէրլինտէն տօլայը պիր ալթուսն միտալա վէրմիշ տիր: Փրէնս իշպու ալթուսն միտալա իլէ պէրապէր պիր մէքթուս տա-լի կէօնտէրլէք, անտէ Մ. Սթամպուլու-ֆըն սա'յ ու գաղլէթլէրի քէմալ ը մու'ալի-ֆաղլլէթլէ մաղնար օլտըղընը, վէ քէնտիլի-նի Պուլլարիլլիսթան թալիլլէնա չըգմասըն-տան էլլիլ միւսմալիլլէյին վաթմանըն թէ-րաղըլլէ ը մատալլէ վէ մա'նէլլէյիս ուղ-րընա քէմալ ը ճէսարէթլէ շարթարտընը զիւք էյլէմիշ, վէ մէքթուսըն իսթիլլէթլին-տէ «Պիլ իֆա էթթիլլիլլիլ իսթմաթ ը մու-հիմմէտէն տօլայը սիլլէ պիր ալթուսն մի-տալա ի'թա, վէ անը մուհապալէթ ի ֆա-լիլլէմիլլէ պիր 'ալաթլէթ մաղամընտա թա-ղընմանըր բէճա էտէրիլ,» տէմիշ տիր: Հարպիլլէ նաղըրը միւրալայ Մուլթուլուֆա տալի պիր կիւմիւլ միտալա վէրլիլլէ տիր:

— Փրէնս Ֆէրաթինտա իլէ վալիտէսի Փը-րէնսէն Գլէմանթիլլի Փաղար կիւնիւ Ֆիլիպ-լէ կէլիլ, տէմիլ կօլ մէվլիֆիլլէնտէ պէօյիւք պիր իլաթիսթ թարաֆընտան իսթիլլէպալ օլուսմըլ տըր: Պուստան իւշ սէնէ էվլիլ Փրէնս իլք տէֆ'ա օլարաղ Ֆիլիպլէյէ կէլ-

տիրլի զէմանտան չիմտիլլէ գատար միւշա-րիլլէյէ իճրա օլուսման գաղուլ իշպու գա-պուլա գըլա օլուսմաղա:

Բիլլայէթէ նաղարէն, Փանիյա մուհաթէ-մէսինին թէ'իլլի չիֆրէլլի տէօրթ գըլթա մէքթուսըն քէլլի օլուսմասընտան նէլ'էթ էթմիշ օլուս, տա'վայա անճաղ Մարթըն նիհայէթլինտէ պաղըլլաճաղ տըր:

— Ջաթ ը Շահանթինի Հիճաղ վիլլայէթլինտէ գահթ ու գաղանըն հիւքմ սիւրտիլլիլ իսա-պէրլինի արմասը իւղէրլինէ վիլլայէթ ի մէղ-քիւրէյէ քիւլլիլլէթլի միւրալարտա գէլլա-լի կէօնտէրլիլլէնէ, վէ իլլիլլա էտէն ի'անաթ ը նաղալլէնին ճէլլ ու ճէմ'ի գըմ-նընտա ըլլաթլէ ի միւլլէքիւնէտէ վէ էվ-գաթ նաղըրը Բիլլա փաշանըն ըլլաթլէ ի սանիլլէսի թահթընտա պիր ի'անէ գօմիսթօ-նը թէլէքլիլ հաղընտա իրաթէ ի Սէնիլլէ սատըր օլմըլ տըր: Ախիլլէն Հիճաղտան վա-րիտ օլան իսպլէրլէրէ նաղարէն, վիլլայէթ ի մէղքիւրէնի հէր թարաֆընա քէսրէթլէ կաղմուր կաղմըլ տըր:

— Պուստա գըրա'աթ մէքթէպիլլին էմր ի ինշասընա միւղաթէթլէ օլուսմըլ տըր:

— Շարգ տէմիլ կօլու գուսիլլէնտը Շար-գի Բուլլէլլտէ տէմիլ կօլու իսթիլլէրն իսարալընա գատա էտէնլէրին քիւլլէր օլ-տըղարընը իսպլէր վէրէն չալսա 1,000 ֆրանկ միւքիսթաթ վէրէճէյինի Պուլլար գաղթալարընտա ի'լան էյլէմիշ տիր:

— Եաֆաթան Գուստա գատար ինշա է-տիրէճէք տէմիլ կօլ իսթիլլաղընը, սահիլլի իսթիլլաղ Եուսուֆ Նալօն էֆէնտիլլէն սա-թուսն ալմըլ օլան Ֆրանսաղ չիւքթիլլին միւհէնտիլլէր Տէր ի Սա'աթէթլին Եաֆաթա կիլթիլլէր տիր: Պուստան պիր գաշայ էվլիլ պուստա պէնիլլէր պիր իսպլէր չայ' օրմուշ իտէ տէ, թէհաղգուլ էյլէմիլլէ տիր: Լէվաճի Հէրալ, «16 սէնէտէն պէրու էնղար ը'ամմէտէ մու'ալ-լաղտա գաղան իշպու թէսալլիլլէր 'աղըպէթ գուվլէտէն ֆիլլիլ իսթաճ օլուսմաղա կիպի կէօրիւսմէք» տէմիշ տիր: Շամտա պիր թրամիլլէ, վէ Շամտան Հուրանա գատար, եա'նի 30 միլ ուղուսըղընտա պուլար իլէ ինշեր պիր թրամիլլէ ինշասը իշլուս Մ. Մուլթ-րանա վէրլիլլէ իսթիլլաղ մուղալլէնի իւ-ղալանմըլ, վէ ինշա'աթ մալսուս սէրմայէ թէ'միլ օլուսմըլ տըր:

— Փրէնս տը Նալիլլէ փէսէրի Գրալ Հիւմ պէրթլին Մարտ 11է միւսաթըլ կէվմ ի վէ-լաթէթլինտէ Պէլլըրաթտա պուլուսմաղտա օլ-տըղընտան, հէյ'էթ ի վէսպէթ իլէ սիւֆէ-րա ի էճնէպիլլէ 'աղ ը թէպիլլէրաթ էթմէք իւղլէ միւշարիլլէյի զիլարէթ էյլէմիլլէր տիր: Ֆէրաթտը կիւն Փրէնս Պուքրէլէ միւ-թէլլէճէթլին հարէքթի վէ Փաղար կիւնիւ սաղաթլայն մահալ ը մէղքիւրէ մուլաթէ-լէթ էյլէմիշ տիր: Միւշարիլլէյ Պուքրէլէ կէթիլլէպէն իթալիա սէֆիլլի թարաֆըն-տան, վէ մէվլիֆաթ Բուսմանիա Գրալ վէ վէլ ի 'ահաթ թարաֆընտան իսթիլլէպալ օ-լուսմըլ, վէ սաղաթլայն սէրաթտա թա'ամ էթմիշ տիր: Էրթէսի կիւնիւ սաղահը թէ-նա թէրաթլէթլին զիլարէթ էթմիլլէ, վէ աղ-չամլայն քէնտիլլէ իքրամէն քէլլիլլէ օ-լուսման զիլաթէթլէ հաղըր պուլուսմըլ տըր: Իթալիանըն Սօֆիաթա մուղիմ փօրթիլլա մէ'մուրը, բէֆաղաթլէնտա Փրէնս Ֆէրաթ-նանտըն միւշալլիլ ի իսասը Գօնթ թօրուս տալի օլտըր հալաթ, Փրէնս տը Նալիլլէ իս-թիլլէպալ էթմէք իւղլէ Բուսմուղա կիլթիլլէ տիր: Գօնթ թօրուս Փրէնս Նալիլլէ քէլլէ-տիսի Փրէնս միւրաթինտանըն նամընա սէ-լալայաճաղ տըր:

Ա.Գ.Գ.Լ.Ե.Բ.Ի.Ն. ՖիՅԱԼԹԻ			
Մարտ 22/40, 1890			
Ի.ս. ու. [գուլ. քէսթ] 49 27 Բ. Տ. Կօլ սէճմ. 70 50			
Թասթիլլէ ի Տիւլ. Գայմ. 9 40 Թաթիլլէ. Տաթ. 48 8			
Ա.Գ.Գ. ՖիՅԱԼԹԻ, իլլա 0ամ. 100 զըլտան			
Մէճիլլէ	408 8	Փօլ	90 20
Մէթալիլ	401	Նաֆօլէօն	87 25
Պէշիլլէ	403 20	Գըիլիլլէ	51 15
Ալթըլլէ	403 20	Լիւրա Ինկիլլէ	410 43
Մանէթ գոթմէ 8 34			

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼՏԱ
Ա. ՅԱՅՈՐ ՊՅՅԱՆԱՆ ՄԱԹՊԱՄԱՐԱՆԱ ԲԱՊ՝ ՕԼԱՌԱՄԸ ՏԵՐ
Ֆիճանճըլար Եօդընը, Ամերիկան խան